

Kalamiehen herkut.
Nyt maistuvat haukipihvit ja ahvenfileet nokkosmuhennoksen kera. **Sivu 17**

Pankkimies varoittaa.
Älä huijaa itseäsi, vaan mitoitaa laina maksukykyysi. **Sivu 15**

Piilossa kankaassa. Finlaysonin toimitusjohtaja Jukka Kurttila uskoo kankaiden digisisällön yleistyvän. **Sivu 16**

Kärkkäinen tuo työvaatteet nykyaikaan

Yli satatuhatta suomalaista paiskii töitä Kirsimari Kärkkäisen suunnittelemissa vaatteissa. Kotimaiseen designiin luottavat niin konduktöörit, rakennusmiehet kuin naispapatkin.

Kaukana ovat ajat, jolloin naiskonduktööri joutui työskentelemään miesten vetimissä. Onneksi. Palkittu vaatesuunnittelija **Kirsimari Kärkkäinen** pitää huolen, että työvaatteissa on valinnanvaraa erimuotoisille vartaloille. Kärkkäinen on suunnitellut suomalaisille työvaatteita jo parikymmentä vuotta. Hänen kädenjälkensä näkyy muun muassa ABC-asemilla, junissa, matkustajalaivoilla ja Sokos-hotelleissa. ”Ei mene päivääkään, ettenkö näkisi suunnittelemani vaatteita kulkiessani kadulla tai illalla TV:ssä. Se on varsin palkitsevaa”, Kärkkäinen hymyilee.

Turvallisuus ennen kaikkea Palvelualan ohella Kärkkäinen on erikoistunut rakennusalan vaatteisiin. Asiakkaana on muun muassa Suomen suurimpiin rakennusliikkeisiin kuuluva Luja. Turvallisuus on rakennuksilla ja tietöissä erityisen tärkeää. Vaatteissa täytyy olla päivänvalossa näkyvää fluorisoivaa väriä sekä yöllä erottuvaa heijastinpintaa. On huomioitava, työskennelläkö kylmässä ja sateessa sekä missä kohdassa minkäkin taskun pitää sijaita. Aina ennen suunnitteluun ryhtymistä Kärkkäinen käy työpaikoilla seuraamassa ihmisiä työssään. Hän haastattelee heitä ja havainnoi, millä tavoin vaatteella voisi edesauttaa työn sujuvuutta ja ergonomisuutta. ”Ihmisen hyvinvointi on tärkeää. Lisäksi työvaatteen täytyy motivoida tekemään työt mahdollisimman hyvin.” Suunnittelijan sydän sykähti, kun hän kuuli rakennusalan nuoresta taitajasta, joka halusi Lujalle töihin, koska siellä on makeimmat kuteet.

VR:n uusi, vihreä ilme Yksi suunnittelijan lempiprojekteista on ollut VR. ”Vaatteiden käyttäjäkunta on laaja, joten projektissa oli mukana paljon työntekijöitä.” Mallisto roikkuu rekillä Kärkkäisen toimestossa, joka sijaitsee vanhassa metallivalimossa Helsingin Telakkarannassa. Suunnittelija poimii käteensä naiskonduktöörin puolipitkän takin. Hauskana yksityiskohtana ovat isot napit kahdessa rivissä. Takista saa vuorin irti,

joten se soveltuu käytettäväksi ympäri vuoden. Tekstiilit on nanokäsitelty likaa hylkiviksi. Veturinkuljettajille on rennot ja mukavat fleecet. Näyttävyydestä on voitu tinkiä, koska he eivät juuri ole asiakkaiden kanssa tekemisissä. Aiemmin VR:n tehostevärinä oli punainen, joka vaihtui raideliikenteen ekologisuutta alleviivaavaksi vihreäksi. Kärkkäinen suunnittelee ajatonta muotia. Työvaatemallistot ovat usein käytössä viisi tai jopa kymmenenkin vuotta.

Arvostettu Ornamo-palkinto Kun Kärkkäinen parikymmentä vuotta sitten valmistui Wetterhoffin käsi- ja taideteollisesta oppilaitoksesta, halpa ja epäekologinen massamuoti vyöryi maailmalle. Suunnittelija tunsikin, ettei hän halua syöksyä surffailemaan trendien nopeasti vaihtuvilla aallonharjoilla. Vaihtoehtoiksi hän keksi lastenvaatteet, urheilu- tai työvaatteet. Jälkimmäinen sopii Kärkkäisen insinööriluonteeseen täydellisesti, sillä hän rakastaa syventyä tekstiilien ominaisuuksiin ja hioa yksityiskohtia. Maaliskuun lopussa Kärkkäiselle myönnettiin muotoilualan Ornamo-palkinto. ”Siitä seurasi paljon hyviä asioita. Saimme runsaasti yhteydenottoja ja uusia yhteistyökumppaneita.” Palkinto oli erityisen iso juttu Kärkkäiselle siksi, että raati koostui vetoimaisen kasvuyrittäjyystapahtuma Slushin tiimistä. He valitsivat Kärkkäisen seitsemän ehdokkaan joukosta. Raatia miellytti Kärkkäisen työn pitkäjänteisyys ja tavoitteellisuus, kuten myös palveleva ja toiminnallinen design. Suunnittelija näkee vaatteen osana yrityksen kilpailukykyä. Suomessa työvaatteita suunnittelee kymmenkunta varteenotettavan kokoista yritystä. Sen sijaan vaatteiden valmistus on lähes ajettu alas Suomesta. Moni yrityksistä teettääkin työvaatteensa ulkomailla. Kärkkäisen asiakkaiden valinta osuu usein Viroon.

Haaveena pukea viljelijät Kärkkäisen yritys Telakka on suunnitellut valmiin työvaatemalliston palveluiloille. Kampaamot, kaupat, ravintolat ja hotellit voivat jatkossa tilata vaatteet myös omilla väreillään ja logoillaan. Yritykseen kuuluu myös kiihdyttämö, joka auttaa suunnittelijoita ponnistamaan maailmalle. Kärkkäisen pidempiaikaisena haaveena on ollut kehittää vaatteita viljelijöille, kalastajille ja poronhoitajille. Projektia varten hän on hakenut apurahaa jo pariin otteeseen mutta tuloksetta. Moni viljelijä pukeutuu sponsori-vaatteisiin, joissa toimivuutta ei ehkä ole mietitty loppuun asti. Kenties joku päivä Kärkkäinen vielä suuntaa maatiloille tarkkailemaan viljelijöitä työssään.

KATJA LAMMINEN

Noin puolet Suomen tuhannesta naispapistasta on hankkinut Kärkkäisen Valonsäde-puvun. Tarjoilla on lyhyt ja puolipitkä takki sekä leveät ja kapeat housut. Sama malli ei käy kaikille vartaloille.

Vaate vilvoittaa keittiössä

RIIHIMÄKI (MT) Riihimäen ABC:llä valmistaudutaan päivän ruuhkahuippuun. Pienien kylän kokoinen liikennesema täyttyy nälkäisistä lounastajista. Muutamassa pöydässä raksamiehet ja rekkakuskit tankkaavat jo pannupihvejä ja makkaraperunoita. Keittiössä **Ljudmyla Chycheba** paistaa pihvejä tilausannoksiin ja nostaa valtavia laareja pian avattavaan noutopöytä. Tarjolle tulee ainakin kanaa jossain hyväntuoksuissa, tummassa kastikkeessa. Homma näyttää hikiä, mutta silti kaikilla on pitkähiihaista päällä. Chycheba vakuuttaa, ettei hänellä ole lainkaan kuuma, vaikka grilli tirisee vieressä. ”Takki on vilpoinen ja miellyttävä.” ABC:n asut on suunnitellut jo toistamiseen **Kirsimari Kärkkäinen**. Aiemmin ABC:llä pukeuduttiin oranssiin, mutta suunnittelijan mukaan väreiksi haluttiin rauhallisemmat ja helpommin lähestyttävät vihreä ja harmaa.

Valinnanvaraa runsaasti Vuoropäällikkö **Tanja Sirén** on tyytyväi-

nen, että vaatteissa riittää valinnanvaraa. Hänellä itsellään on sekä reistas-k housut että suorat housut, paitoja ja liivit. Keittiössä voi käyttää monenlaisia essuja ja päähineitä. Silmissä vilisee kokin valkoista paitaa, vihreäharmaita takkeja ja vihreitä kauluspaitoja. Esimiehen erottaa siitä, että hänen paidassaan on vaaleampia raitoja. Näin näkee heti, kuka milloinkin on vastuu-vuorossa. Vaikka vaihtoehtoja on paljon, asut ovat linjassa toistensa kanssa. Tosin päähineissä on kirjavuutta, joka on peräisin samassa talossa toimivan Hesburgerin vaatekomerosta. Vaatteita pesetetään usein, jotta kaikilla on varmasti puhdasta päällä. Sirénin mielestä puhtauden ohella tärkeintä on, että vaatteet ovat rennot päällä. Kun paita ei kiristä kainaloista eikä hiki virtaa pitkin selkää, on helpompi hymyillä asiakkaillekin.

KATJA LAMMINEN

Ljudmyla Chycheba hoitaa lounaslinjastoa Riihimäen ABC:llä. Hän viihtyy joustavissa ja hengittävässä työvaatteissaan.

KARI SALONEN

Rakennusalan Luja-konserni tilasi Kärkkäiseltä työvaatteiden lisäksi vaatteita edustus- ja harrastetapahtumiin.

VR:n takissa on vauhtiraidat. Vihreä väri vahvistaa imagoa.

Naiskonduktöörin jakussa hihat on taiteltavissa nätisti käsin pituuden mukaan.

Ei mene päivääkään, ettenkö näkisi suunnittelemani vaatteita kulkiessani kadulla tai illalla TV:ssä.

ASIAKKAAT

Työvaatteita joka lähtöön

Kirsimari Kärkkäinen on suunnitellut vaatteita kymmenille tahoille. **Rakennusala ja teollisuus:** Luja, Neste Oil, Helsingin Energia, Konecranes, Image Wear, Kwintet Leijona, Ramirent, Tekmanni **S-Ryhmä:** ABC-liikennemyymälät, Inex Partners, Kodin Terra, Automaa **Matkailu:** Tallink, Silja Line, Viking Line, Eckerö Line, Airpro, Blue1, VR, Aurinkomatkat, Töölönmatkatoimisto **Hotelli- ja Ravintola-ala:** Hesburger, Fransmanni, Sokos Hotels, Holiday Club **Muut:** Kirkkohallitus, Finnkino, Posti, RAY, Palmia, Lindström, L&T, Laatutakuu, Heltaks, Diacor, Primatel, Sonera, Engel, Pöyry Oyj, Palmia, OKO Pankki, G4S Securicor